

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 937/2024
27.02.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца „АА“ ...,, чији је пуномоћник Марија Томић, адвокат у ..., против туженог „ЋИРИЋ АГРО МДЖ“ ДОО Тител, чији је пуномоћник Миленко Филиповић, адвокат у ..., ради исплате уговорне казне, вредност предмета спора 157.670,24 УСД (15.605.711,57 динара), одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2549/24 од 06.06.2024. године, у седници већа одржаној дана 27.02.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2549/24 од 06.06.2024. године.

II ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, као неоснован.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 4403/20 од 23.01.2024. године, одређено је да остаје на снази решење о издавању платног налога првостепеног суда Пл 243/20 од 01.09.2020. године, којим је обавезан тужени да тужиоцу исплати на име уговорне казне износ од 157.670,24 УСД у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате са законском затезном каматом почев од 15.02.2018. године, па до исплате, као и трошкове у износу од 201.314,00 динара, са законском затезном каматом на трошкове почев од извршности пресуде до исплате и обавезан је тужени да тужиоцу на име накнаде трошкова парничног поступка исплати износ од 782.879,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2549/24 од 06.06.2024. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену и дозвољену ревизију побијајући исту у целости због погрешне примене

-2-

материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка. Трошкове ревизијског поступка опредељено је тражио.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), Врховни суд је одлучио да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, нити је пресуда захваћена битном повредом из члана 374. став. 1. Закона о парничном поступку, с обзиром да се у ревизији само паушално указује на повреду, без навођења конкретне одредбе која би била предмет повреде од стране другостепеног суда.

Предмет тужбеног захтева је исплата уговорне казне у износу од 157.670,24 УСД у динарској противвредности због неизвршења обавезе туженог из Уговора о ексклузивном заступању са овлашћеном продајом, коју су тужилац и тужени закључили дана 30.08.2017. године.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су биле у пословном односу према Уговору о ексклузивном заступању са овлашћеном продајом од 25.08.2017. године, према којем је обавеза овде тужиоца као заступника била и састављање и давање понуда, а тужени као налогодавац се обавезао, између осталог, и на то да ће испунити све услове из прихваћене понуде заступника, а у случају неиспуњења се обавезао на плаћање одштете у износу који је у члану 7. став 3. Уговора опредељен у износу од 0,10 УСД по килограму у случају да налогодавац не испуни своје обавезе из става 2. тачка 1, 2 и 3. истог члана. Тужилац је доставио туженом две поруџбине за продају јабука са датумом 28.08.2017. године које је тужени прихватио потписом и печатом, што тужени није спорио, али је навео да се наведене поруџбине не могу сматрати понудом јер немају предвиђена средства обезбеђења у виду банкарске гаранције, нити су наведени услови продаје који представљају битне елементе уговора, као што су дестинација испоруке и исплата преостале цене. Првостепени суд није прихватио овакве наводе туженог наводећи да из садржине достављених поруџбина произилази да оне садрже све битне елементе Уговора о продаји, јер је наведена врста робе која се продаје, сорта јабука, њен квалитет, величина, боја и количина, као и набавна цена за септембар месец у износу од 0,784 еура. Поред тога, у поруџбинама је дата и динамика испоруке јабука за период од септембра 2017. године до фебруара 2018. године и колико контејнера се испоручује купцима недељно и месечно и у којој тачно недељи у месецу. Наведено је да се роба испоручује у лукама и ... – ..., назначена је и транспортна клаузула ЦИФ, дефинисан је начин плаћања цене 50 % по контејнеру, након пријема транспортне документације и 50 % након 14 дана безбедног доласка робе, те да се уплате врше у УСД по средњем курсу НБС на дан давања понуде за месец септембар. У поруџбини стоји и то да је потребно да 24 часа пре утовара електронском поштом пошаљу слике и снимке процеса паковања робе ради одобрења. Првостепени суд утврђује да банкарска гаранција није битан елемент Уговора о продаји јер није наведена у самом уговору као средство обезбеђења.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је нашао да поруџбине које је тужени прихватио, а које је тужилац саставио, садрже све елементе да би се могле сматрати понудом у смислу закљученог уговора, тако да је тужени био дужан у складу са чланом 7. став 2. тачка 3. Уговора о ексклузивном заступању са овлашћеном продајом робе, да испуни све услове из прихваћених поруџбина, што није учинио, па тужилац има право на уговорну казну која је предвиђена одредбом члана 7. став 3. закљученог уговора између парничних странака у износу од 0,10 УСД по килограму робе.

Другостепени суд у целости је сагласан са одлуком првостепеног суда, уз прихватање свих разлога које је дао првостепени суд.

Врховни суд закључује да је ревизија туженог неоснована.

Наиме, судови су након спроведеног доказног поступка утврдили све чињенице од значаја за решавање спорног правног питања које се тиче права тужиоца на наплату одштете предвиђене чланом 7. став 3. Уговора о ексклузивном заступању са овлашћеном продајом, која има карактер уговорне казне из члана 270. став 1. Закона о облигационим односима. Из цитираног члана Закона произилази да поверилац и дужник могу уговорити да ће дужник платити повериоцу одређени новчани износ или прибавити неку другу материјалну корист ако не испуни своју обавезу или задоцни са њеним испуњењем. Тужени није испунио своје уговорне обавезе које се односе на испоруку јабука и све обавезе које прате такву испоруку јер из имејл кореспонденције произилази да јабуке које су требале да буду предмет прве испоруке нису испуњавале стандарде из прихваћених поруџбина у смислу обојености, величине, калибраже и постојања мрља, односно руменила, нити је тужени одговорао на наведене мејлове, нити на други начин писаним путем, а није ни оспорио предње наводе. Стога, услед неиспуњења преузетих обавеза од стране туженог, произилази право тужиоца на наплату уговорне казне предвиђене чланом 270. став 1. Закона о облигационим односима. Висина уговорне казне је утврђена из налаза и мишљења судског вештака Руже Лончар и то сходно члану 7. став 3. закљученог Уговора о ексклузивном заступању са овлашћеном продајом у износу од 0,10 УСД по килограму имајући у виду количину робе – јабуке наведене у ове две поруџбине.

Стога, закључак је Врховног суда да су нижестепени судови правилно применили материјално право из члана 18. став 1 и 270. став 1. Закона о облигационим односима, када су утврдили да постоји обавеза на страни туженог да исплати утужени износ на име уговорне казне, и за своју одлуку дали су јасне и образложене разлоге које у свему прихвата и Врховни суд.

Неосновани су наводи ревизије којим тужени указује да тужилац нема правни интерес за подношење предметне тужбе у смислу одредбе члана 194. ЗПП-а, имајући у виду да у конкретном случају није поднета тужба за утврђење, већ се ради о кондемпнаторној тужби за исплату утуженог износа на име уговорне казне.

Неосновано ревидент указује да су судови погрешно применили материјално право. Напротив, странке су у току поступка учиниле неспорним да се у конкретном случају као меродавно право примењује право Републике Србије у складу са чланом 19. став 2. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, на који начин су судови и поступали и правилно применили одредбе члана 32. став 1, 18 став 1

-4-

и 270. став 1. Закона о облигационим односима. Такође, правилно су судови поступили и када су применили одредбе члана 17 став 1 и члана 79. став 1. Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља у погледу утврђивања индетитета и правног субјективитета правног лица којима је предвиђено да се питање правног положаја страног правног лица као што су његова правна способност, страначка способност, обим пословне способности расправљају по праву државе у којој је правно лице основано.

Неосновани су наводи ревидента којим указује да је погрешно примењена одредба члана 793. Закона о облигационим односима односно да тужилац као заступник не може захтевати нити примити испуњење потраживања свог налогодавца, ако за то није посебно овлашћен, из разлога што се у конкретној парници не захтева испуњење потраживања за свог налогодавца, него се захтева исплата уговорене одштете у износу опредељеном чланом 7. став 3. закљученог Уговора. Наиме, чланом 7. став 3. закљученог Уговора о ексклузивном заступању са овлашћеном продајом, предвиђено је плаћање одштете у износу од 0,10 USD/kg у случају да налогодавац, овде тужено привредно друштво „Ћирић Агро МДЖ“ Тител д.о.о., не испуни своје обавезе из става 2. тачка 1,2 и 3 истог члана, која по својој природи представља уговорну казну, за чију наплату тужилац има основ и овлашћење управо у закљученом Уговору.

Наводи ревидента којим се оспорава активна легитимација тужиоца поновљени су жалбени наводи, на које је другостепени суд одговорио и које образложење прихвата и Врховни суд, па се тужени у смислу одредбе члана 414. став 2. Закона о парничном поступку упућују на образложење дато у другостепеној одлуци, без потребе за детаљнијим образлагањем.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд одлучио је као у ставу другом изреке, имајући у виду да тужени није успео у поступку по ревизији.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић